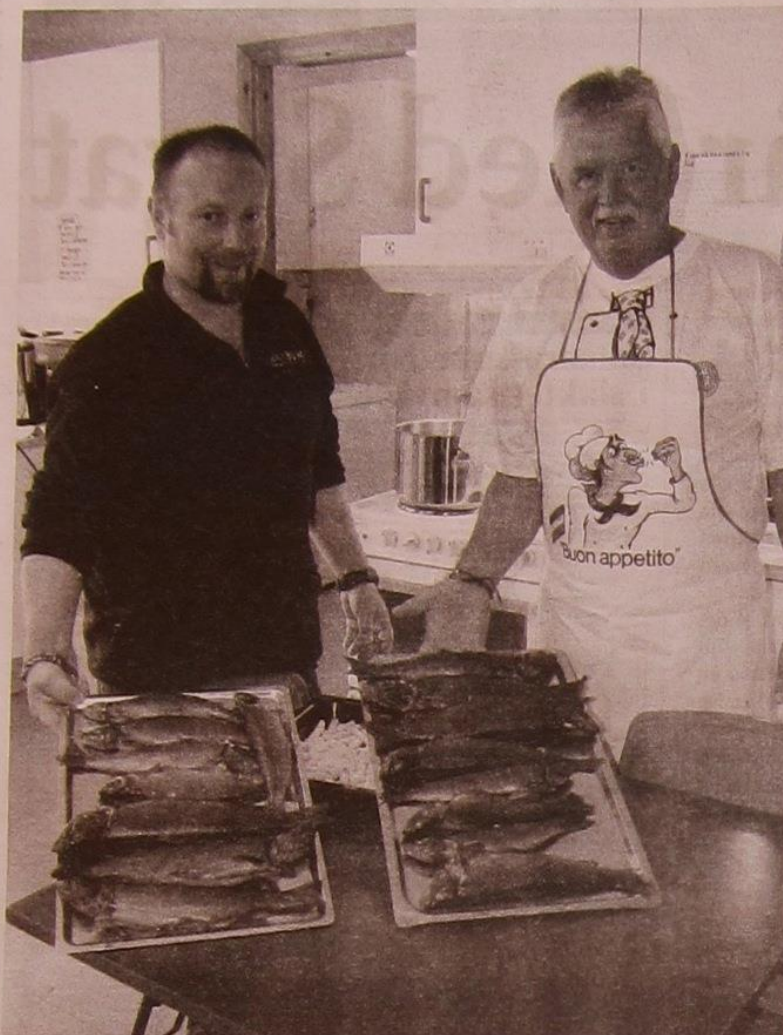

Skjømt trakk fullt hus

VARMRØKT ØRRET:

Stein Erik Eilertsen (til venstre) produserte varmrøkt ørret fra Snubbavannet, tilberedt av kokk Kurt Akselsen. Han hadde også elgbidus på menyen.

FULL KONTROLL:

Snubbadag-sjef Cathrine Heimly (bak) hadde full kontroll på opplegg og regi i løpet av dagen. Her i samtale med Marit Eilertsen.

(Alle foto: Steinar Solaas)

Snubbadagan tok for seg det som ikke kan forklares. Det slo an.

STEINAR SOLAAS

I fjor var tema på Snubbadagan læstadianisme. Da årets arrangement gikk av stabelen i august ble det andre, for ikke å si motsatte, takter.

Nifse historier

Under åpen mikrofon var det mange som tok ordet og fortalte om egne opplevelser. Fellesnevneren var at det handlet om ting som skjedde som ikke kan forklares vitenskapelig.

Det handlet om snubbskrømt, om å stoppe blod, om forvarsler, om skumle hus og steder, om mennesker som har gått bort og nifse historier.

Komiteen hadde også fartet litt rundt med opptaker og filmkamera, og tatt opp fortellinger fra folk i Snubba-området.

Opptakene ble avspilt som en del av fortellersekvensen.

Men Snubbadagen gikk også fredsommelig for seg, med en utstilling av eldre bruksgjenstander fra Snubba. Edin og Eva Sletthaug har samlet i årevis og har et «museum» hjemme. En del av samlingen fikk Snubba-publikum gleden av å se.

I låvvuen utenfor Snubba grensdehus var det en egen bar-

netime, som Evy Kvammen tok seg av.

De underjordiske

Det ble også tid for faglig påfyll. Marit Myrvoll foreleste om «å skifte ut øverste guderekke». Foredraget handlet om samisk religion og religiøs virkelighetsforståelse. Videre om de underjordiske som mytologisk fenomen, forestillinger og praksis knyttet til troen på dem før og i dag.

Konsert hører med på en kulturdag, og den var med Will og Kim.

På kvelden samlet alle seg igjen i låvvuen og da var det tid for samtaler, musikk og spøing i kaffekopp.

Søndag tok turleder Geir Elvebakk alle med på kulturvandring fra Snubba til Vassbotten.

– Denne dagen har blitt bedre enn jeg hadde sett for meg. Vi blitt tatt imot med åpne armer, sier Snubbadag-sjefen Cathrine Heimly til Ságat når lørdag er på hell.

– Det er mange nye ansikter her og flere enn det bruker å være. Jeg tror det er en interessant totalpakke som trekker folk, i tillegg til god mat i kafeen, sier Heimly og avslutter med å takke alle frivillige som har stilt opp.

steinar@sagat.no

NESTE ÅRS KOMITÉ:

Per Heimly blir med i komiteen for neste års Snubba-dag. Han har allerede planen klar for ei fotoutstilling hvor bildene skal komme fra snubbafolkets familiealbum. Resten av komiteen består av sjefen sjøl Cathrine Amalie Heimly, Hugo Magne Elvebakk, Åse-Johanna

PRIVAT MUSEUM:

Edin Sletthaug (til venstre) har sammen med kona Eva, i årevis samlet på gamle gjenstander. Her viser han frem en antikvrisk bibel.

SAMISK NYRELIGION:

Marit Myrvoll forteller om nyreligiositet på fremmarsj.

(Foto: Steinar Solaas)

- Nyreligiositet er kvinnefrigjørende

- Læstadianere demoniserer samisk nyreligiositet, sier Marit Myrvoll.

STEINAR SOLAAS

Marit Myrvoll jobber idag som museumsleder ved Várdobáiki samisk senter i Evenes. Hun er sosialantropolog (PhD). Hennes nøkkelkompetanse omfatter forvaltning av kulturminner, kulturhistorie, religiøs tro, prosjektdelse og formidling.

Hun deltar i nasjonale og internasjonale prosjekter med fokus på identitet, kulturarv og kulturminneforvaltning.

Sågat tar en prat med Marit Myrvoll etter foredraget, og vil vite hvilken retning religiøsitet går idag.

Samisk nyreligiositet

- I det lange spennet ser vi at modernitet, rasjonalitet og sekularisering gjør at folk oftere melder seg ut, og ikke melder seg inn i det vi har kalt statskirka, innleder Myrvoll.

Hun mener kirka sin innflytelse har blitt svakere, men det betyr ikke at folk har blitt mindre religiøs.

- Religiøsiteten har tatt andre former. Folk oppsøker andre arenaer. Og der finner vi det

vi kaller samisk nyreligiositet. Det kan ikke forstås uten å gå tilbake til «new age» på 60-tallet, og fremveksten av de religiøse retningene.

Myrvoll forklarer:

- Nyreligiositet betyr bare at den enkelte blir ansvarlig for sin egen religiøse utvikling. Man søker på kurs og oppsøker arenaer der man kan lære om det. En del av dette er samisk nyreligiositet.

I den samiske nyreligiøsiteten tar de tilbake de religiøse gjenstandene, som for eksempel tromma.

- De bruker ritualer som kan se ut som da den samiske religionen ble praktisert. De som praktiserer dette sier det er mer verdi for dem i den samiske religionen enn det er å følge de etablerte religioner.

Myrvoll forteller at man vet nesten ingenting om samisk religion.

- Det vi vet er det som prester og misjonærer skrev ned. En slik skrift er skrevet i Nord-Trøndelag, så vi vet kanskje mest om hva samiske menn i Nord-Trøndelag gjorde, sier Myrvoll med en latter.

Frigjørende

Myrvoll fremholder at det åndelige er et universalt og tidsløst behov som menneskene har.

- Vi ser det religiøse like mye som vi ville sett om vi hadde vært et monetaristisk samfunn med kun en statskirke. De nye retningene har ofte ikke noe dogmatisk eller kirkelig organisering. Det er også frigjørende, særlig for kvinner. Kvinner har ofte måttet underordnet seg i forskjellige religiøse samfunn.

- Apropos: Læstadianismen står jo sterkt i noen samiske miljøer. Kan den leve side om side med samisk nyreligiositet?

- Læstadianisme fins i noen samiske miljøer, men flertallet av læstadianere er ikke samer, presiserer Myrvoll innledningsvis.

- For en troende læstadianer vil nok ikke samisk nyreligiositet være noe man kan akseptere. Min erfaring er at det blir demonisert, det blir ansett som sjelefiende.

- Men for en nyreligiøs, for eksempel en praktiserende samisk sjaman, så tror jeg ikke han har problem med at det fins ei læstadiansk menighet i bygda, sier Myrvoll, og oppsummerer slik:

- Vi har tre ganske intolerante religioner i verden, og det er de tre med opphav i Midt-Østen, jødedom, islam og kristendommen. Det er religioner som kun aksepterer sin egen guddom. Så det ligger nedfelt i deres religion.

steinar@sagat.no